

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve	
Egész évre	18 kor.
Hegyedévre	4
Helyben károk korva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5
Videkre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a határ-
szeg utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Amelyeknél a kiadónál
vagy megrendezésre nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
kiadóhivatalban intézendők.

Éves ár: 18 kor.

NAGYVÁRAD, június 25.

A tegnapi ülés.

A képviselőház tagjai összegyűltek, hogy a helyzetről tanácskozzanak. E tanácskozás egy dolgot tisztázott, azt, hogy az ellenzék még nem szerelt le, csak a békés kibontakozás útját egyengette a bánál.

További eljárását attól tette függővé, hogy miféle engedményeket hoz a bán.

Ezek az engedmények annyiszor voltak már hangoztatva, hogy untig vagyunk velük, a nélkül, hogy tudnók, mik hát azok az engedmények?

Ez pedig fontos kérdés. Mert ha az ellenzék állásfoglalása attól függ, hoz-e engedményt a bán, az ország közvéleményének állásfoglalását pedig az határozza meg, hogy miféle engedményeket kíván az ellenzék.

Lehetséges engedmények-e vagy utópiák? Gazdaságiak-e vagy politikaiak? Javitnak-e a közállapotokon, vagy pedig csak czafrangok lesznek?

Fontos kérdések ezek, mert az obstrukció nagy áldozatokat szed az ország népétől, tudni akarjuk, nem rugnak-e többre ez áldozatok, mint az egész obstrukciós javaslat által felmerülő áldozat összege.

Minden pang az országban az intelligens emberek tizezrei várják azt a pár száz forintot, mi fizetésjavítás czímen esnek nekik, s mivel anyagilag rendez-

hetnék magukat. Hitelügyleteink és vállalkozási kedvünk stagnálnak az ex-lex és kormányválság miatt. Ez mind reális kár s nem sejtjük a reális hasznot, a miért tovább türelmeskedni érdemes volna.

Ha tehát az ellenzék lehetővé teszi a fontos törvényjavaslatok letárgyalását s ezért en edékeny a bánál szemben, úgy igen helyes belátással cselekszik s a kényes javaslatokkal szemben szabad lesz később is a keze.

Ezt meg kell fontolnunk.

A mai ülés izgatott hangon folyt s gravaminális politikával foglalkozott. Értesítésünk következőleg szól a precedens nélküli érdekes tanácskozásról:

Az ülés megnyitása.

Háromnegyed tizenegykor vonult be gróf Apponyi Albert. Egyszerre megtelnek a padok. Fekete ugyszólván a terem: annyian vannak.

Egyszerre megjelenik Széll Kálmán a teremben. Rakovszky István, Zichy Jenő, Zboray Miklós felállnak és harsogva kiáltják el magukat: Eljen! Utánuk a néppárt éljen és tapsol, a taps meg éljen lassau-lassau a jobbkezepon átterjed a jobboldalra.

Széll Kálmán kényszerkedett mosolylyalint köszönetet, majd helyet foglal a bársonyszékben. Majd utána belépnek a terembe s bársonyszékbe letelepednek: Lukács László, Plósz Sándor, Wlassics Gyula, Darányi Ignác, Láng Lajos, Cseh Ervin. Tehát a király személye körüli miniszteren kívül egyedül báró Fejérváry nem jelent meg.

Gróf Apponyi Albert szótán megnyitja az ülést és így szól:

— A mai ülés egybehívására az adott

okot, hogy husznál több képviselő a házszabályok értelmében kérte az összehívását. Nyilatkozatukat felolvassuk.

Endrey Gyula jegyző felolvassa a nyilatkozatot.

Gróf Apponyi elnök: Atadom a szót Barabás Béla képviselő urnak.

Barabás Béla: Huszadmagával arra kérték a Ház elnökségét, hogy 4 nap alatt hívják össze a Házat. Az aláíróknak kötelessége indokolni a Ház összehívását. Ez indok az volt, hogy a jelen súlyos válság közepette elszomorodott szívvel látták, hogy a magyar király nem tartózkodott körükben s idegen földön, idegen tanácsosokkal intézi a magyar politikai válságot. A magyar kormány a múlt ősszel betérjett a katonai javaslatokat. Az ellenzék már akkor belátta, hogy ez káros az országra. Már a decemberi indemnitásnál nyíltan hangoztatták ezt, küzdöttek azután tovább, azt hitték, hogy a kormány is belátja igazukat és visszavonja a javaslatot. A dolog azonban másképen történt. Januárban, midőn a kormány megkapta az indemnitást, ismét csak a katonai javaslatokat kezdte tárgyalatni. Az ellenzék folytatta a küzdelmet és 4 hónapig küzdött ellene, május 1-ig, mikor ismét elérkeztek az ex-lex küszöbére. Az ellenzék joggal feltételezte, hogy Széll, a hármast jelző embere megretten attól, hogy itt e házban ennek ellenkezője történjék. De a kormány nem riadt vissza és eljött az ex-lex. A pártnak ismét állást kellett foglalni és egy határozati javaslatot hozott, melyben elhatározta, hogy a törvényjavaslatok tárgyalásába beleegyeznek, kivéve a katonai javaslatokat. Ez volt álláspontjuk és e mellett kellett kitartaniuk. A kormány ezt nem akarta. Es jött az erkölcsi erő zak: a többség akaratának föltétlen elismerése. Az erőszak folytatása abban nyilvánult, hogy előállítottak olyan javaslatokat, melyet ők szívesen fogadtak volna el, de a kormány azt mondta: hohó, előbb tessék elfogadni a katonai javaslatokat. Es elhitették az országgal, hogy az ellenzék akadá-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A három czimbora.

Irta: Eugène Fourrier.

Demo, más néven a »templomok réme«, Verlu vagy a »veres farkas« és Chardy, becéző néven Fonfonsé egy utonálló triaszt képeztek, mely teljes biztonságban működött hol Párisban, hol a környékén.

A büntetésről nem tartva törtek fel nyárlakokat, támadtak meg elkésett járókelőket, megfojtották az ügyetlenséket, kik segítségért kiáltottak és leütötték a rendőröket. Ismerték iparágunknak minden csinját, úgy hogy a legkényesebb helyzetekben is segíteni tudtak magukon.

Az emberek rettegetek tőlük és tisztelőben tartották őket.

A gyilkosok pályája, mely ennek elől meg lehetős veszélynek volt kitéve, most oltalomban részesül.

A jövő iránt megnyugodva folytatta működését a három czimbora és munkásságuk mindig meghozta nekik a tisztességes polgári kamatot.

Nekik az üzletek pangása nem adott okot a panasza.

Ma kivételképpen mélabusan ültek egymás mellett egy korcsmában; nem voltak meglepődve: előző napon, gazdag zsákmányt

remélve, megölték egy magánosan élő öregasszonyt, de nem találtak nála többet mint három frankot. Ez nem volt érdemes a fáradságra.

Nem találtak elegendő szidalmat a vén asszonyra.

— Én tudok egy jó munkát, melylyel szépen kereshetnének, — szólt végre Fonfonsé, hogy czimboráit felvidítsa.

— Hol? — kérdezte a két másik.

— Argentiniben, egy tőkepénzesnél, az öreg L. romenél. Nekem vannak besugóim: az öreg eladott egy házat és az érte befolyt tizenkétezer frank még nála van. Nincs mitől tartanunk, biztos fogás.

Fonfonsé leírta az öreg lakását. A három czimbora elhatározta, hogy a dolgot fényes nappal követik el. Ejszaka a burzsoa vigyáz magára, nappal nem tart semmitől. Másnap a három társ a mezőt határoló falon bemászott a kertbe és minden akadály nélkül bementek a tőkepénzeshez, ki nyugodtan ült az ablak mellett és újságot olvasott.

A »templomok réme« egy csapással leterítette, ekkor »a veres farkas« és Fonfonsé rárohantak, zsineget vetettek a nyakába és megfojtották.

Feltörték a burorokat és az iróasztal fiókjában megtalálták a tizenkétezer frankot papírpénzben.

A munkát jól, gyorsan és zaj nélkül végezték. Szerencsésen kijutottak a mezőre, hol

becületesen megosztottak: mindegyik kapott négyezer frankot.

— Most már jó lenne reggelizni — szólt Fonfonsé — éhes vagyok.

Társai egy nézetten voltak vele.

A »veres farkas« ment elől, fűrkészőleg nézett jobbra-balra, hogy üldözik-e őket.

A »templomok réme« kissé hátramaradt Fonfonséval és így szólt hozzá:

— Van egy ötletem. Hátha végeznénk ezzel a »veres farkas«-sal és megosztanánk a részét.

Fonfonsé gyanakvó tekintetet vetett társára.

— Tudd meg — szólt hozzá — tudod, hogy én nem tehetem.

Fonfonsé czingár legény volt, míg a »veres farkas« izmai duzzadtak az erőtől.

— En elvégzem a dolgot — válaszolt a »templomoknak réme« — te csak állj készen a kötéllel, ha netalán akadákoskodna.

A két gazember utólrta társát.

— Ne menj hát olyan sebesen — szólt hozzá »a templomok réme«, ki kését a kabátja ujjában készen tartotta; — mit nézel?

— Azt nézem, nincs-e valaki nyomunkban.

— Attól ne félj, — válaszolt »a templomok réme«. — Ide hallgass, valamit akarok mondani.

A »veres farkas« gyanútlanul megfordult. A »templomok réme« egyik kezét a vállára tette, a másikkal a torkába dőfte kését.

— Bi... tang! — hörögte a »veres farkas« összeesve.

lyozza meg azoknak átvitelét. Mi volt ezzel szemben az ellenzék fegyvere? A többség akaratával szembeállították a nemzeti akaratot, mely fényesen nyilatkozott meg mindentűt és amely mindegyike azt mondta: Vonják vissza a javaslatokat. (Nagy zaj. Elnök lassan csenget.) Amennyiben nem vonatnak vissza, nemzeti követelmények adassanak. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) A pártnak kötelessége minden nagyobb megterheléstől megmenteni az országot.

A czél egyrészt el lett érve; a katonai javaslatok visszavonattak. Az ütközőpont eredményezte azt, hogy Széllnek távoznia kellett és ő felségének kellett kezébe venni a válság kibontását. De mit látunk? Azt, hogy a magyar király nem itt intézi el a magyar politikai válságot, hanem idegen földön, idegen államférfiakkal. A tanácskozásokból kitént az is, hogy az erőszak keze akart onnan mifelénk kinyulni.

Rakovszky István: De reá koppintottunk volna.

Barabás Béla: A magyar mindig loyális volt királyával szemben, ezért méltán elvárhatná szeretetét. De ha ez hiányozna, előlép az alkotmányosság érzülete, mely megköveteli, hogy a király együtt érezve a nemzettel, bajából kivezesse. Ez azonban nem történt meg. Nem jött ide Budára. Amde a királyi jogoknak korlátai vannak a nemzet akaratával szemben, respektálnia kell annak multját, hagyományait. Seregmünk fokozza az, hogy ő felsége olyan férfiakhoz fordult, akik közül az egyiknek igérete, a másiknak multja azt hitette, hogy erőszak fog bekövetkezni. De ettől nem ijedünk meg, állunk elébe. A mi törekvésünkre az aggodalom csak oda irányulhat, mely a fejedelemtől származhatik. Igaz ugyan, hogy az aranybulla záradékát eltörölték, a nemzetnek kivették kezéből a védekezést, de van még egy eszköz, amelyben bízunk kell: a királyi eskü. Ez nekünk elég s ennek hitében nem félünk az erőszaktól. Széll legutóbbi beszédében a nemzet és korona közti összeforrásról beszélt. Mi ezt soha nem szakítottuk meg, Széll Kálmánnak tehát nem hozzánk, de Bécshez kellett volna fordulni és nekik elmondani azt. Nekünk végtelen keserűségünkre szolgál, hogy a király nem teljesítette alkotmányos kötelességét. (Viharos zaj a jobboldalon. Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.)

Elnök: E kifejezésért rendentasítja.

Barabás Béla: Meggyőződése az, hogy a párt győzött, mert visszavonták a katonai javaslatot és kijelenti, hogy többé egyetlen ujjmozgot nem adnak nemzeti engedmények nélkül. A párt folytatja küzdelmét és nem nyugosznak addig, míg a hazát függetlenné, boldoggá, sza-

baddá nem teszik. (Hosszas, zajos éljenzés, taps a szélsőbalon.)

Széll Kálmán: 10 nap előtt bejelentette, hogy utólszor szól a Házban helyéről. Most ismét kell kérnie a Házat, engedjék meg neki a szólást. (Halljuk! Halljuk!) Legutóbb arra kérte a Házat, napolja el magát, mert felelős miniszterek nélkül nem tanácskozhatik a Ház. O most már nem parlamentáris miniszterelnök, csak az ügyek vezetésével van megbízva. Attól a naptól fogva, midőn lemondása elfogadtatott, politikai felelőssége nincs. De mert kormánynak kell lenni és nincs, aki fedezze az elhangzottakat, kénytelen válaszolni. Döntetlen alapelv, hogy a király azt teheti miniszterelnöknek, akit legjobbnak lát, akit őhajt.

Rákosi Viktor: Magyar embert első sorban.

Széll Kálmán: Hogy aztán a parlament akceptálja-e azt, ez megint más kérdés, mert a parlamentnek ez a joga meg van. Az, aki utána jön, majd meg fog felelni a vádakra. Neki azonban következő a véleménye. A királynak joga van azzal tanácskozni, akivel akar. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Kubik Béla: Ezért bukott meg, mert úgy gondolkozik. (Nagy zaj.)

Széll Kálmán: Várják be, míg elmondom az egész mondatot. Joga van a királynak tanácskozni, akivel akar magyar ügyek felett, de csak magyar emberekkel.

Pap Zoltán: Szép magyar emberek voltak azok.

Széll Kálmán: Ő felsége magyar emberekkel tanácskozott a válságról. Hogy a másik állam miniszterével is tanácskozott, az a dolog természetével függ össze, mert a válság kibontakozására olyan ügyek is fordultak elő, mely mindkét államot egyformán érdekelte és amelyeket mindkét részből egyaránt kellett megvitatni. (Zajos eljelentések a szélsőbalon.) Eddigi kormányzása alatt nem tapasztalt egyebet, mint hogy ő felsége az alkotmánynak mindig legszigorúbb őre volt. Legyen meggyőződve Barabás, hogy ő felsége a királyi esküt nem tekinti formáságnak, hanem szívében, lelkében él az, ezt bizonyítja az eddigi uralkodása és ez legszebb záloga a jövőnek. (Viharos helyeslés a jobboldalon.) Ez ellenkezőjéről ne engedjen egy magyar ember sem beférkőzni egy árnyalatot se szívébe. Nálunk a király más, mint talán másutt, nálunk a korona a nemzettel egybe forrt. A királyi alkotmányos érzületében kétkedni bűn, azt tenni nem szabad, kéri tartásuk meg ezt mindörökké szívükben. (Hosszas helyeslés és taps a jobboldalon és a néppárton.)

Tisza István gróf: Személyes kérdésben szól. Nincs szándékában résztvenni az eszmecsereben. Nem tartaná helyesnek, hogy a mai pillanatban, midőn a béke útján vagyunk, olyan kérdést vetne fel, amely elmérgesíteni találná a felfogásokat. Barabás Béla az ő küldetését erőszak politikának nevezte, mely idegen tanácsokra történt. Miután az ő megbízása nem járt eredményrel. (Zaj a szélsőbalon. Elnök csenget.)

Kubik Béla: Hála Istennek.

Tisza István gróf: Politikai felelősséggel nem, de erkölcsi felelősséggel tartozik. Kijelenti, hogy utódját ő ajánlotta a koronának, tehát nem idegen tanácsosok. A maga igazolására kijelenti, hogy az az ut, melyre lépett, parlamentáris lett volna és erről meggyőződhetnek abból is, hogy mihelyt látta, hogy a többséget nem tudja megszerezni, megbízatását vissza adta. Ezzel pedig véleménye szerint csak kötelességet teljesített. Ajánlotta a koronának, hogy a békés kibontakozás útjára kell lépni. Lelkiismerete tehát nyugodt a történetek felett tanúsított magatartásáért. (Zajos éljenzés az ő-szabadelvűeknél.)

Polonyi Géza: Nagy figyelemmel kísérte Tisza felszólalását és konstatálja, hogy Tisza felszólalása arra irányult, hogy mentse magát az erőszak vádjától. Széll Kálmán mostani beszéde nem volt más, mint paragrafus. Arra semmi szükség nem volt minket illetőleg. A király uralkodásában meg kell nyilatkozni a nemzeti akaratnak. A király mostani eljárását a nemzet megaláztatásának mondja. (Ugy van! a szélsőbalon.) A lapok közlései szerint Bécsben haditanács volt a király elnöklésével, amely nemcsak a katonai kérdésekben, de jövődől parlamentáriszimusunk dolgában is tanácskozott. Már pedig ez utóbbi kérdéshez idegen tanácsadásoknak semmi közük. (Ugy van! a szélsőbalon.) Melyik az igazi loyális? Az-e, hogy szemet hunyunk a király hibái mellett, vagy felemeljük ilyen esetekkor tiltakozó szavunkat és ügyeljünk arra, hogy a koronán csorba ne essék. Szerinte e kérdést ismét elő kell hozni akkor, midőn felelős kormánnyal állunk szemben és határozatot kell provokálnunk. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Ezután a helyzetre tér át. Mindenekelőtt tisztázni kell azt, hogy a bán nem mint designált miniszterelnök informáltatta magát. Az az egységes szabadelvűpárt, mely eddig a katonai javaslatokat feltétlenül szükségesnek tartotta, 48 óra alatt kapható lett és egyszerre csak azt mondja, hogy nem szükséges ez. (Élénk helyeslés a balon és szélsőbalon.) De nézzük, vajjon a velünk szemben álló kabinet

A szája kiömlő vér elfojtotta, többet nem tudott mondani és meghalt.

Fonfonseknak nem akadt tenivalója.

— Ez nem eszik többé kenyeret, — szölt a »templomok réme«.

Kivette a négyezer frankot áldozata zsebéből és a felét átadta czimborájának.

A holttestet a bokrok közé vitték és galyakat dobtak rá.

— Este visszajövünk és a Szajnába dobjuk — szölt a »templomok réme«.

— Jobb lenne itt megebédelni és aztán tüstént visszatérni Párisba, hogy senki meg ne lásson bennünket e környéken, — tanácsolta Fonfonse.

— Okos gondolat, — szölt helyeslőleg a »templomok réme«, — együnk valamit és menjünk vissza.

— Bemegyek a faluba eleségért, — szölt Fonfonse — várj meg itt.

A »templomok réme« lehevert a före.

Fonfonse besietett Asniéresbe.

Ütközben így gondolkodott:

— Ha megszabadulnék ettől a gazembertől, az egész kincs az enyém lenne.

Többé nem tudott e gondolattól szabadulni, mely hatalmába kerítette, mint egy rögöszme.

Hogyan végezzen vele?

Arra nem gondolhatott, hogy a templomok rémét meggyilkolja, ki herkulési erejű ember volt. Alattomban megtámadni veszélyes, mert ha elhibázza, akkor jaj az ő életének.

Egyszerre Fonfonse egy olyan mozdulatot tett, mint aki végleg elhatározta magát.

Megtalálta a megoldást.

Megveszi az eleségeket és megmérgezi azokat.

Misem volt könnyebb; lovászlegény korában gyakran bánt mirenyrel, amidőn a kehes lovak kehét kellett elállítani; nem lesz tehát nehéz mirenyesavat beszerezni.

Amint Asniéresbe érkezett, bement egy gyógyszerészbe és mirenyt kért egy kehes ló számára.

A gyógyszerész a vényt követelte tőle.

— Otthon felejtettem, — válaszolt Fonfonse elfogulatlanul, — eddig mindig kaptam vényt nélkül, naponként egy grammot szoktunk a lónak beadni tizenöt napig. Kérek tehát tizenöt grammot.

A gyógyszerész hitelt adott szavainak és kiadta neki a tizenöt gramm mirenyesavat.

Fonfonse most sonkát, hurkát, fehér bort, konyakot és turót vásárolt, mely utóbbi a »templomok réme«-nek szánta.

Egy félreestő helyen mind a tizenöt gramm mirenyt belekeverte a turóba.

Távolléte alatt a »templomok réme« átengedte magát gondolatainak. Tulságosnak találta, hogy munkája eredményét Fonfonseval, ezzel a szörnyszülöttel megossza. Ha öt elnémitaná, akkor az övé maradna az egész. E kilátás nagyon kecsgető volt.

Fonfonse megérkezett.

— No, van mit falatoznunk — szölt az

ételeket a före rakogatva. Majd a turóra mutatott:

— Ezt meg nekem hoztam, mert tudom, hogy szereted.

A »templomok réme« fölkel s mialatt Fonfonse a földön térdelt és az ételekkel foglalatzkodott, czimborája egy kést döfött hátul a nyakába.

Fonfonse előre bukott és kétségbeesett kiáltásban tört ki.

A »templomok réme« rávetette magát, torkon ragadta és megfojtotta, aztán kifosztotta és holttestét a veres farkasé mellé dobta.

Most az ételekhez ült és derekasan hozzálátott azok elfogyasztásához. A munka étvágyat csinál.

Kidugaszolt egy palackot, nagyot huzott belőle, aztán sorba evett sonkát, hurkát, végül hagyva kedvenc ételét a turót, melyet teljesen elfogyasztott.

Aztán jóllakottan leheveredett a före, hogy pihenőt tartson.

Egyszerre heves fájdalmat érzett a gyomrában, mintha tüzes vasat forgattak volna benne: a fájdalom pillanatról-pillanatra növekedett, iszonyu görcsök sanyargatták beleit, hideg verejték futott ki egész testén.

Ugy csavargatta magát, mint egy féreg, majd hőrögni kezdett.

— Az átkozott megmérgezett, — nyögte halálküszölmében. — Hát nincs már igazság?

Ezek voltak utolsó szavai — s volt igazság.

egységes volt-e? (Zajos felkiáltások a szélsőbalról: Nem egységes!)

Nessi Pál: Hol van Fejérvár?

Endrey Gyula: Hol a macska?

Polonyi Géza: Kérde a volt miniszterelnököt, hogy miért kellett teljes nyolcz hónapon keresztül a nemzetet áztatni azzal, hogy a katonai javaslatok a korona akarata, midőn most kiderül, hogy a korona el is tudja azt ejteni. (Nagy derűtlenség.) Hol van az az egységes párt, szabadelpárt? Hiszen amint az események mutatják, magából a szabadelpártból egy coalitziós minisztérium fog kialakulni. (Nagy tetszés.) Hiszen egyes tárczákért, mint pl. a kereskedelminél valóságos versenyfutást rendeznek, hogy elnyerhessék. (Derűtlenség.)

Meggyőződése az, hogy abból a szabadelpártból sohasem lesz több egységes többség. (Ugy van! a szélsőbalon.) A párt hátróztatva győzelmének tekinti a kivívottakat. De sokan azt hangoztatták, mintha a párt lezserelt volna. A Barabás beszéde alatt a tulajdonról ilyen és ehhez hasonló hangokat hallott. Ezt meg kell magyarázni, nehogy ilyen körülmények közt fél-értések támadjanak. A néppártnak felháborodása indokolatlan, hiszen ő nem is segített nekünk az obstrukcióban, nem is vett részt abban, nem a nemzeti követelményekért, de a kétéves szolgálatért kardoskodott. (Ugy van! a szélsőbalon.) A függetlenségi pártot semmi tekintetben nem érheti szemrehányás. A párt csupán a békés kibontakozást akarta lehetővé tenni, miután a bán elfogadta az ő propositióját, de mindenféle tekintetben szabad keze van a pártnak. Helytelen és örültség tehát az a feltevés, mintha a párt lemondott volna a nemzeti követelményekről, mintha megadná a kiegyezést eccetera. Hallja meg az ország, hogy erről szó sem volt, nem lehet és az nem más, mint koholmány, ráfogás. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) A párt nemzeti követeléseit ezután is, sőt még erősebben fog küzdeni és ettől nem fog tágitani.

Rakovszky István: Mosakodnak.

Polonyi Géza: Nincs szükségünk mosakodásra, nem vagyunk mi feketék. (Zajos derűtlenség a szélsőbalon. Ellentmondások a néppártban.) A párt megmondta a bának, informálja ő felségét, hogy e megegyezés nem béke, hanem lehetséges tétele a kibontakozásnak. (Ugy van! a szélsőbalon.) A párt várja a bán programját és kijelenti, hogy ha az nem lesz megfelelő, tradicionális küzdelmét nem fogja abbahagyni soha. (Viharos helyeslés a szélsőbalon.) Ugy hiszi, hogy a félreértéseket eléggé eloszlatta és ezek után minden gyanúsítást a legkategorikusabban visszautasít. (Hosszas helyeslés és éljenzés a szélsőbalon.)

Elnök: Az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet.

Szünet után

Berzeviczy Albert kéri, hogy fejezzék be a vitát.

Csávolcsy hibáztatja a függetlenségi paktumát a katonai javaslatokra, mert nemzeti engedmények nélkül azok visszavonása értéktelen.

Holló Lajos szerint a Széll lemondása cselszövény.

Egy hang: Csak egy cselszövény van: Fejérvár!

Vázsonyi és Rakovszky helytelenítik a 48-asok egyezményét.

Rakovszky véleménye, hogy ezért kár volt a miniszterelnököt megbuktatni, elég lett volna a resort miniszter bukása. Ezzel az ülés véget ért s a ház legközelebbi ülése a kabinet megalkulása után lesz.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Huszonöt éves találkozó a főgimnáziumban.

Ritka tanulságos találkozója lesz június 29-én, a nagyváradai premontrei főgimnáziumban, a 25-év előtt érettségizőknek.

Már maga a 25 éves találkozó ritka érdekes és tanulságos. Milyen szép pihenő, milyen érdekes visszatekintő állomás az élet, a munka nehéz 25 éve után június 29-ike azoknak a kik 1878-ban mint az iskolapadok közös lakói testvéri szeretettel váltak el egymástól, hogy ismeretlen, nehéz, munkás utakra induljanak.

Az élet delén álló férfiak gyűlnek össze most 25 év után, hogy az iskola pajtások közvetlenségével számot adjanak egymásnak életük legmunkásabb 25 esztendejéről. No és ez a 25 év előtt indult kis gárda önrézetes megnyugvással, büszkén tekinthet 25 évi munkájára.

A találkozók mind kiváló szereplő emberekké lettek s többen közülök országos nevű különösége, a miről fényesen tanuskodik a jelentkezők névsora:

Dr. Karácsonyi János, a kiváló történész, a m. kir. tudományos akadémia tagja, dr. Székely István egyetemi tanár, dr. Varga Ferencz b.-pesti kir. főügyész helyettes, dr. Munkácsy Bernát akadémikus a híres nyelvész, Olasz Elemér földbirtokos, Dobozy Kálmán érmihályfalvai főszolgabíró, dr. Istvánffy Lajos b.-pesti kir. ítélőtáblai bíró, dr. Ladik Gusztáv belügyminiszteri osztálytanácsos, törvénytár szerkesztője, Korb Gusztáv m. á. v. főtisztviselő, Richter Jenő palotai plébános, dr. Berkovits Miklós városi t. b. főorvos, Nagy Márton központi főszolgabíró, dr. Schwarcz Vilmos fővárosi ügyvéd, Cziczzeroneszku Sámuel szentszéki jegyző.

A jubiláris ünnepély programja a következő: reggel 8 órakor összejövetel a nagyváradai főgimnázium 8-ik osztályának tantermében, innét testületileg felkeresik a tanárok közül már csak egyedül élő Agáczy Norbert premontrei-rendi főgimnáziumi tanárt, kit a 25 év előtti iskolatársak nevében Nagy Márton központi főszolgabíró fog üdvözölni, 1/2 óra ünnepélyes istentisztelet a fehér papok templomában, a melyet a volt iskolatársak közül dr. Székely István budapesti egyetemi tanár fog az egek Urának bemutatni. Ugyancsak az isteni tisztelet alatt dr. Karácsonyi János tart emlékbeszédet az iskolatársak előtt. Istentisztelet végeztével csoportosan kivonulnak a temetőbe, ahol is megkoszorúzzák volt tanáraik (közöttük a jó emlékből élő Makróczy Gábor, Kékus Vidor és Cséplő Péter) sírjait. Majd innét Fekete Sándor fényképészhez mennek s ott csoportosan felvételt eszközöltetnek. Ezután rövid villás reggeli lesz a Bazár kerti helyiségben s innét kocsikon kirándulnak a Püspök-fürdőbe, hol társas ebéd fejezi be a kegyeletes ünnepet.

UJDONSAGOK.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.

	Személyvonat						
Nagyvárad áll.	7.38	9.50	—	—	4.44	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54
V.-Velenceze >	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10
Rontó >	8.02	10.14	—	2.93	5.09	7.11	9.29
Püspökfürdő >	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.34
Féliczfürdő	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.50

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

	Személyvonat						
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	8.—	5.34	7.20	9.53
Rontó >	8.37	10.49	—	3.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	3.11	5.51	7.31	—
V.-Velenceze >	9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.30
N.-várad áll. érk.	—	11.27	—	—	6.18	—	10.32

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.5 perczig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetés díjaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

* **Szent László napja.** Szent László királyunknak, a váradi püspökség dicső alapítójának névnapját holnap, szombaton üljük meg. Az ünnepségek ma, június 26-án kezdődnek, a székesegyházban délután 3 órakor tartandó Szent László litániával, a melynek végén a nagynevű szent király ereklyéi a hívek tiszteletének leróvása végett kitétetnek a sekrestye bejárata mellett levő oltárra. Szombaton délelőtt 9 órakor a székesegyházban **Radnai Farkas** felszentelt püspök tartja az ünnepi szent misét, **Brem Lőrincz** actuarius pedig szent beszédet mond.

* **Nem adják a színházat.** Frizzó olasz átváltozó művész közelebb Nagyváradra szándékozott jönni, hogy itt is bemutassa Fregoli-féle előadásait. Kérte a várost, hogy három estére engedje át e czéla a színházat, s ajánlotta, hogy a tiszta jövedelem 3%-át a városi árvaház javára, 3%-át pedig a városi tisztai nyugdíjalapra szolgáltatja. Az előadásokat az aradi lapok igen dicsérik. A városi tanács tegnap tárgyalta a Frizzo kérvényét, de a színházat nem engedi át részére.

* **A debreczeni cipőkiállítás és Zágráb.** Az országos cipőkiállítás sikere érdekében a debreczeni ipartestület közvetve megkereste a hazai összes kamarákat, hogy a területükön lakó cipész és csizmadia iparosokat mennél hathatósabban igyekezzenek rávenni a kiállítás való részvételre. A testület, illetőleg az iparkamara arra is kérte a társ kamarákat, hogy lehetőleg az illetékes lapokban is hozzák köz tudomásra az ügyet. Ilyen átirat ment a zágrábi ker. és iparkamarához is, mely a kiállítás terjedelmes felhívását azonnal lektüldötte egyik előkelő zágrábi horvát lapnak. A derék újság irt is egy újdonságot a debreczeni kiállításról és megkékczeruzázva azt, bektüldötte nagy előzékenységgel az illető lap példányt. A debreczeni ipartestületben kíváncsiak voltak a zágrábi cikkre és bamarosan keritettek egy uri embert, a ki lefordította az újdonságot. Altalános ámulat fogadta a tolmács felolvasását, mely körülbelül így hangzott:

— **Országos cipőkiállítás Debreczenben.** Magyarország cipészei és csizmadiai augusztus hó folyamán országos kiállítást rendeznek Debreczen városában. Az ottani ipartestület közvetett uton minket is megkeresett, hogy csináljunk valami reklámot az ügynek. Szivesen megtennők ezt és közölnők a kiállítás felhívását is egész terjedelmében, csak valami modernebb nyelven volna az írva. Valami más nyelven, bárhogyan, csak nem magyarul!

Es a zágrábi újságnak volt bátorsága elküldeni ezt a »reklam-újdonságot« Debreczenbeli A türelmetlen horvátok ennyire mennek a magyar nép, a magyar név és magyar szó gyűlöletében.

* **Lesz-e villamos vasút?** Hat évi tanácskozás, csűrös-csavarás után végre odajutottunk, hogy a közeljövőben aligha lesz villamos vasútunk. A miniszter első sorban ráérőszakolta a városra, hogy a nagyváradi gőzmozdonyu közuti vasut részvénytársasággal szerződjön a villamos vasut építésére. Később pedig odaszoritotta Nagyvárad városát a miniszteri omnipotencia, hogy a városi villamos telep szolgáltassa a vasut részére szükséges villamóramot a vasuti kocsik hajtásához. Ezáltal elkerüli a vasutársaság a villamos telep felállítását. Ebbe is belement a város. A szerződés készítésénél azonban, az utolsó percben rájöttek, hogy a vasut részére szolgáltatandó áram ára oly alacsony összegben van megszabva, miszerint arra a város évenként tetemes összeget fizetne rá. Ezen aztán megakadt a kérdés. Most aztán megint felülkerekedett a gőzmozdonyu vasutársaság. Tegnap beadványt intézett Nagyvárad városához, amelyben kijelenti, hogy a nagyváradi gőzmozdonyu közuti vaspálya-társaság az áramszolgáltatásra vonatkozó szerződés megkötése tárgyában ajánlatát szeptember 30-ig meghosszabbította, további halasztásba belemenni semmi körülmények között nem fog. Amennyiben szept. 30-ig elfogadható nyilatkozatot nem kap a társaság Nagyvárad városától, úgy tekinti a dolgot, hogy Nagyvárad város a hosszú és beható tárgyalások alapján létesült megállapodásokat el nem fogadta. — Ez olyan forma fenyegetés, hogy ha a város az eddig megállapított árért, vagyis veszteséggel nem adja az áramot, nem lesz vasut. Ideje volna már, hogy véget érjen a város bolonditása s végleg megszakitana a város minden összeköttetést azzal a társasággal, amely arra törekszik, hogy a város évenként ezrek ráfizetésével járjon hozzá a villamos vasut fenntartásához.

* **Trágár látványosságok.** Különböző látványosságok előszeretettel keresik fel Nagyváradot, mert tudják, hogy minden nyomorúság mellett itt szívesen áldozza pénzét a könnyű látványosságért a közönség. Fizetni azonban minél kevesebbet akarnak a városnak az elfoglalt területért, dacára, hogy sok pénz visznek innen el. A Nagypiaczon valami mozgófényképeket mutogat egy külföldi vállalkozó s körhíntával csodíti a népet. Hogy minél több zsákmányra tegyen szert, bizonyos napokon aljas trágárságokat mutogat — csak férfiak számára hirdetett előadásban. Talán ebbe a rendőrségnek is lenne beleszólása. — A látnivalók tulajdonosa kérvényt adott be a városhoz, hogy a piaci helypénz fejében naponta 10 koronát fizethessen, holott a helypénz-szabályrendelet szerint ezen összegnek jóval többszörösét kell fizetnie. A városi tanács semmi esetre sem mehet bele a helypénz leengedésébe. Ha a helybeli és megyebeli elárusítóktól szabályrendelet szerint szedik be a díjakat, azok az idegenek is fizessék meg azt, akik a busás nyereséget elviszik innét. A fővárosban még adóval rójják meg a hangversenyző művészeket is. Nagyvárad pénztárára is ráférne ez.

* **Panasz az új városház építésénél.** Mint halljuk, az új városi székház építésénél az egyes szakcsoportok kiadásánál nagy konkurrencziát fejtettek ki az iparosok. Ennek aztán a város vallja a kárát. Most is olyan értesülést kaptunk, hogy az üveges munkánál nagyon szabálytalan munkát végzett a vállalkozó cég, amennyiben a kikötött 3 milliméter vastag ablaküvegtáblák helyett igen sok ablakba csak 2 milliméteres üveglapok tétettek be, ami pedig 50 % al olcsóbb. Nem tudjuk, mennyiben felel meg ezen értesítés a valóságnak, de minden gyanu eloszlatása végett felhívjuk rá a városi főmérnök, valamint a város részéről felügyelő építész figyelmét.

* **Mikor lesz már a tanítóválasztás?** Ezel a kérdéssel ostromolják ma tanítók és iskolaszéki tagok egymást valamennyien. Es csodálatos — de úgy van — senki sem tud erre a kérdésre még csak hozzávetőleges feleletet sem adni. A multkori bizalmas értekezleten — a mely mellesleg legyen mondva még önmaga iránt is bizalmatlan volt — ki-domborodott egy álláspont s ez az, hogy a választás elhalasztása sem nem *indokolt*, sem nem *jogos*. Eltekintve attól, hogy a jelen iskolaszékek — a mely, mert a kisegítő-k működését ismeri, csak egyedül kompetens a választásra — a mandátuma e hó végén lejár, a választás *érvényességét*, akár a tanfelügyelőnek van igaza, akár az iskolaszékek, a felsőbb hatóságok az elégedetlen fél *felebbezése* folytán majd elbirálják; s ezért a választás elhalasztása nem indokolt. Közel 300 egyének van itt a kérvénye okmányokkal, ezek javarésznél állása nincs, okmányok nélkül, de meg a megválasztás reményétől is kecségetve másfelé nem pályázik s így a vakáció végén is mikor a legtöbb üresedés va *állás* nélkül marad, ezért az illetőket kárpótolni nem tudja se a tanfelügyelő, se az iskolaszék, ergo a pályázati kérvényeket visszatartani nincs *joga* sem egyiknek, sem másinak; és ezért a választás elhalasztása jogtalan is. Es itt más igazság nincs.

* **Egy község pusztulása.** Kamona komárommegyei községben kedden óriási tüzvész pusztított, a melynek 40 lakóház az összes melléképületekkel és takarmánykészlettel esett áldozatul. A tüzvészt a nagy vihar még táplálta. A kár meghaladja a 100,000 koronát. Az épületek közül sok nem volt biztosítva.

* **A Párispatak hidak ujjáépítése.** A főutcai és Szaniszló-utcai Párispatak hidak ujjáépítése iránt sürgős előterjesztést tett a városi főmérnök, mivel ezek a régi hidak, különösen a Szaniszló-utcai, már annyira rozogák, hogy életveszélyes rajtuk a közlekedés. A városi tegnap foglalkozott a főmérnök előterjesztésével s kimondotta, hogy a fő-utcai hid ujjáépítését függőben hagyja, amíg a villamos vasut sorsa eldőli. A Szaniszló-utcai hidat sem építheti újra most a város, mert nincs felvéve az ideai költségvetésbe s ily nagy összeget, 12000 koronát, másként nem fedezhet. Tekintettel azonban a hid rozoga állapotára, ez évben 300 koronával kijavíttatják s a jövő évi költségvetésben gondoskodnak az ujjáépítés költségeiről.

* **Letartóztatott pénzhamisítók.** Ezerben két hamis pénzgyártót tartóztattak le a minap Berecz Lajos és Török János odaváló lakosok személyében. A két pénzcsináló nem annyira a rendőrség buzgalmának, mint inkább a saját ezivakodásának köszönheti, hogy most már nem folytathatja a mesterségét. Berecz Lajos és Török János pár hónappal ezelőtt szövetkeztek a hamis pénzgyártásra. Török adta a pénzt a gépek beszerzéséhez, Berecz pedig készítette a hamis 20 koronás bankjegyeket, amelyek a beszerzett gépekkel kitűnően sikerültek, ugyanarra, hogy eddig több, mint 2000 darab hamisítványt hoztak forgalomba. A két társ eleinte hűségesen megosztott a hasznon, később azonban Berecz bosszút állani Bereczen, hogy feljelentette a rendőrségnél, ahol úgy adta elő a dolgot, mintha ő csak véletlenül jutott volna a dolog tudomására. A Berecznél megtartott házkutatás alkalmával a gépeket nem találták ugyan meg, de előkerültek a gépek számlái és a szállító-levelei, továbbá 270 darab hamisítvány. A vállalat alatt Berecz megtudta, hogy Török a feljelentő s elmondta, hogy ő Töröknek üzlettársa volt és hogy a gépek is Török kertjében vannak elrejtve, mert ezeket Török bosszúból, amikor ő nem volt otthon, elvitte

tőle. E vallomás alapján Töröknél meg is találták a fényképező és nyomtató gépet, amelyeket Berlinből szállítottak, ahol Berecz előbb a pénzhamisítást tanulmányozta. A két üzlettársat letartóztatták és a bűnjelekkel együtt átadták a törvényszéknek.

* **Vegyvizsgáló intézet Nagyváradon.** Már régen hiányát érezzük Nagyváradon a vegy- és tápszervizsgáló intézetnek. Dr. Baróthy Akos városi tiszt főorvos terjedelmes előterjesztésben részletesen kimutatta egy ilyen, közegészségi tekintetből is fontos intézetnek a nagy horderejét, szükségét. Ezen előterjesztés elintézését most megsürgeti a főorvos. Kéri, hogy az ő előterjesztését adják ki a főszámvevőnek azon célból, hogy a vegyvizsgáló intézet felállításának költségeit már a város jövő évi költségvetésébe felvehesse.

* **A szél és az aratás.** Sárgul az árpa s nyolcz-tíz nap múlva kaszára érett; a buza, meg a rozs szála is szökűl, lecstingó, nehéz kalászában a gazdaközönség verejtékes munkájának gyümölcse érik. Hirtelen vihar támad s a tomboló szél megkezdte az aratást, halomra dönti a legszebb reményeket. Több helyen teljesen leverte a lábáról, másutt meg alaposan összekuszálta a szépen fejlett gabonát a szél. Ha tovább is ilyen viharok lesznek, aratási kilátásaink úgy annyira alászálanak, hogy nem lesz öröm az idei termésben. A gyümölcsökben is nagy pusztítást vitt véghez a szél; ágakat tördelt le s nagymennyiségű gyümölcsöt vert le.

* **Figyelmeztetés.** Saját érdekében eslelkszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a *Nagyvárad* *Műszaki Villamos Vállalat* (Nagyvárad takarékpénztár-épület) költségvetést kér, mely a *legalaposabban* és *teljesen díjmentesen* állíttatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

EGYESÜLETEK.

* **A régészegylet közgyűlése.** A biharvármegyei és nagyváradi régészeti és történelmi egyesület f. évi június hó 28-án, vasárnap délután 5 órakor, a muzeum-épület nagyszobájában felolvasással egybekapcsolt *közgyűlést* tart s arra az egyleti tagokat meghívja az *elnökség*.

A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Zólyomi Dávid. Irta és felolvassa: *Gyalóka* Jenő. 3. A bihari ásatásokról. Előadja: dr. *Karácsonyi* János. 4. Titkári jelentés. 5. Régiségtár őri jelentés. 6. A számvizsgáló bizottság jelentése. 7. Esetleges indítványok.

Igazságszolgáltatás.

Gyilkos csősz.

— A kötelességtudás büne. —

(Esküdttörvényi tárgyalás.)

A rendre való örködéssel járó hivatások ellenszenvesek és körültekintő, türelmes embert igényelnek, akit kötelességteljesítése közben nem ragad tul a kötelessége határán tulhajott ambíció vagy a szenvedélyes vérmes temperamentum. Higgadt, közömbös ember örködhet a rendre. Már pedig *Brezina* Albert a szálas, erős kis-rabéi csősz nem effajta örködésre termett ember. Jó indulatu, szorgalmas, de erőszakos, durva indulatu legény, akit ha felingereltek, nem igen keresi tetteinek a módját, eszközeit; üt, sőt öl megfontolt szándék nélkül. Aztán még egy lelki tényező,

a mi bűnbe sodorta Brezina Albertet: a hűség, tulbuzgó kötelességtudás, a mivel érdemeket hajsztolt.

E két eredőből fakadt a Brezina Albert gyilkossága.

Az eset így történt:

Berde Lajos dancsházai fuvaros 1903 február első éjszakáján Bárandra vitte Varga Imre malomtulajdonost. Amint a Bleier Imre kistrábi gazdaságához érték s a szekér a legelő melletti dűlőn ballagott, egy fegyveres ember lépett a lovak elé: Brezina Albert, a gazdasági csősz.

— A legelőn hajtott kend?

— Nem én, a dűlőn jöttem. Válaszolt Berde Lajos.

— Kend hajtott már délelőtt is át a legelőn. Most is ott jött. Hajtson csak be a tanyára az ispán urhoz.

A kocsis vonakodott. Erre heves szóváltás fejlődött s az indulatos Brezina durva káromkodással fegyveréhez kapott. Nehány pillanat múlva lövés dördült el s Berde Lajos holtan esett lovai közé.

Igy mondja el a vádirat a bűneset történetét, a mivel szemben Brezina Albert azzal védekezik, hogy ő nem lőtt Berdérre, hanem az megkapva fegyverét dulakodni kezdtek, miközben fegyvere véletlenül sült el és ölte meg Berde Lajost.

Tegnap került a bűneset az esküdtbíróóság előtt tárgyalásra.

Az esküdtbíróóság így alakult:

Elnök: *Milye Gyula*.

Szavazó bírák: *Csulyok Béla dr.* és *Debrezeni József*.

Ügyész: *Korn Lajos*.

Védő: *Poynár Oszéb dr.*

Eszküdték: Belezna Antal, Huzella Gyula, Mózes Imre, Hitter Sándor, Sugár Bertalan, Idősb Tikos András, Nagy Gyula, Lénárd József, Balogh György, Deák József, Hermann János, Kató István.

A vádlott kihallgatása után dr. Gerő Sándor és dr. Grósz Menyhért orvos szakértők a lőtt seb minőségéről s ebből következtetve a lövés irányáról adtak felvilágosítást.

A tanúk kihallgatása után a perbeszédre került a sor.

Korn Lajos alügyész vádbeszédében az érdemeket szerezni akaró tulhajtott kötelességtudást állítja a bűneset lélektani okául s erős felindulásban elkövetett emberöléssel vádolja a kistrábi csősz.

Poynár Oszéb Brezina ártatlanságát vitatja s a baleset véletlenségét bizonyítja.

Este 6 órakor visszavonultak az esküdték határozathozatalra s rövid tanácskozás után gondatlanságból okozott emberölés vétségében mondták ki bűnösnek Brezina Albertet.

E marasztaló verdikt alapján a büntetőtanács 1 évi és 6 hónapi börtönrre ítélte a kistrábi csősz. Az ítélet ellen az ügyész és védő semmi ségi panaszt emeltek.

TANUGY.

Felvételek a kereskedelmi iskolába.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 1901. évi május hó 9-én 29.217. szám alatt kelt rendelete alapján:

1. A felső kereskedelmi iskolákban a tanulók felvétele és beírása mindenkor a tanév végeztével június hó 30-ától július hó 3-áig eszközözendő, a midőn a beírt tanulók az igazgatónál hagyják iskolai bizonyítványukat és a felvételi díj befizetése ellenében beírási igazolványt kapnak.

2. Ha a tanév végén felvett tanulók a következő tanév elején szeptember hó 4-éig bezárólag az osztályfőnök személyesen nem jelentkeznek, nemcsak a belépésre való jogosultságukat veszítik el, hanem a beírási díjat is.

3. Levélben vagy írásban való jelentkezésnek helye nincs, mert a szervezet 12 ik paragrafusa értelmében minden tanulónak a felvételre személyesen, a szülő vagy gyám kíséretében kell megjelennie.

4. Szeptember elején folytatólagos felvétel csak az esetben történhetik kivételesen, ha a szabályszerű létszám (egy osztályra negyven tanulót számítva) még nincs betöltve.

E rendelet alapján felhívom tehát a tanulókat, hogy a jövő tanévre való felvétel végett a jelzett időben annál is inkább jelentkezzenek, mert az igazgatóság a tanulók szabályszerű létszámánál, azaz negyvennél többet, az intenzív szaktanítás érdekében semmi esetre, még kivételkép sem fog felvehetni.

Kelt Nagyváradon, 1903. június hóban.

Dr. Kovács S. János,
igazgató.

MULATSAG.

A diákok juniálisa.

A gimnázisták régi tradíciója, hogy érettségi után még egyszer igaz diákos módra kimulatják magukat a Püspök-fürdő százados tölgyei alatt. Ezen kedves nyári mulatságok mindig egyik legsikerültebb estéi a szezonnak. Az idén tegnap este tartották meg a Püspök-fürdőben a gimnázisták juniálisokat *Mayr Sándorné* urasszony védnöksége alatt. A táncmulatság várakozáson felül fényesen sikerült. A borult idő dacára úgy Váradról, mint a vidékről is nagyszámú közönség gyűlt össze s a diákok kifogyhatatlan kedvvel ropták a táncot éjfélután is *Dankó Boldizsár* magyar-pécskai bandájának nótáira.

A festők táncestélye. A nagyvárad szobafestő, mázó, fényező, aranyozó és címfestő segédek szakegylete saját pénztára javára 1903. évi június hó 28-án a Karger-féle vendéglő helyiségében zártkörű *nyári táncmulatságot* rendez világpóstával egybekötve. Markovits Lajos sz. e. elnök. Taróczy Károly sz. e. jegyző. Novák Kálmán sz. e. pénztárnok. Keizer Hermann, Müller János sz. e. ellenőrök. Likover Henrik v. b. elnök. Papp József v. b. jegyző. Tótfalusi József v. b. pénztárnok. Deutsch Vilmos, Libál Béla v. b. ellenőrök. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: Személylegy 1 korona. Családjegy (3 személy) 2 kor. 40 fill.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Sorsjáték.

Regény.

Írta: Stella (Szőke Berta)

20.

E tekintetben sötétben tapogatózott az egész város, mert az a két ember, aki felvilágosítást adhatott volna, minden erre vonatkozó célzást, kérdészködést, figyelme kivül hagyott. Hogy az a váltó a Vajda nevére volt kiállítva, azt tudta mindenki, de hogy ki hamisította s miért kellett Kissnek oly hirtelen elhagynia állását, azzal nem tudtak tisztába jönni.

Vajdának az igazgatóság elég jó állást ajánlott fel, ez ugyan eddigi jövedelmének alig harmadát biztosította számára, de legalább megmentette őket a megéhezés nehéz gondjaitól. Szerény két szobás lakást béreltek egyik mellékutczában, egyszerűen bebutorozva azt a legszükségesebbel. A régi értékes butorok közül semmit sem tartottak meg, ne emlékeztessen semmi az elmúlt szép időkre; mondta a feleség.

Különbö az asszony olyan lelkierővel tett tanúságot a szerencsétlenség napjaiban, olyan megadással tűrte a megpróbáltatást, oly hiven kitartott férje oldala mellett, hogy minden bábület, csodálatot keltett. A férfi százszor jobban szenvedett, hallva neje buzdításait, látva szorgalmát, munkásságát, melyben menedéket keresett az elvesztett jólét fölötti keservében. A szemrehányás talán nem okozott volna neki annyi fájdalmat, mint ez a néma megadás. Mi-

dőn a hivatalból hazatérve, nejét a konyhában dolgozni látta, szomorúan sóhajtott; Bocsáss meg, meg tudsz-e bocsájtani? A nő ilyenkor rákiáltott: ne érzelegi kérlek, nézd meg inkább mennyit dolgozott a favágó, vagy kapott-e már enni a hizó, én a délelőtti folyamán nem jutottam még hozzá.

Mártát szülői megakarták kimélni a számtalan apró kellemetlenségtől, melyet a hivatalos herce-hurcz, az emberek tapintatlan kíváncsisága ilyen esetekben előidéz, szívesen elküldték volna valamelyik rokonukhoz, de ő nem ment. Most hagyjalak itt benneteket, mikor leginkább szükségetek van reám? — mondta elmentmondást nem tűrő hangon. Szorgalmasan tanult most már nem időöltésből, nem szórakozásból, hanem egy bizonyos célért. Dolgait elvégezve, tőle telhetőleg segítségére volt anyjának, kinek igen sok fáradságába került, a háztartás vezetése. Egy cselédet tartottak csupán a durvább munkák végzésére.

A körülmények változása különben igen jó befolyást gyakorolt az ifjú leány kedélyére. Leghívbbe tükrözi vissza a jó befolyást egy Láposihoz írt levele, melyben a többek közt ez is foglaltatik:

»Tudja kedves barátom, most már szívesen élek. Van t. i. egy célom, melyet magam elé tűztem s melynek elérésére teljes erőmből törekszem, van egy hivatásom, melyet betölteni kettős kötelesség. Eddig a jólét napjaiban olyan tésnek, olyan sivárnak találtam az életet, minden vágyam, minden óhajom, melyet t. i. pézzel lehetett megvásárolni, teljesítve lett, apám e tekintetben nem is mert határt. Tannam azért, hogy tudvágyam ki legyen elégitve s hogy részben foglalkozásom legyen. Mert a hason állású leányok foglalkozása gyűlöletes volt előttem. Naponként háromszor-négyszer öltözködni, járni, korzóra járni, jurokat adni, a Kuglertől vett mokkatorta készítését magamnak tulajdonítani és mit tudom én még mi minden szörnyen untattak, aztán sokkal ügyetlenebb, sokkal kényelmesebb voltam egész életemben, sem hogy mindezt kellően elintézni tudtam volna. Nem értettem soha azokhoz a kőrmönfont apró cselekedet, melyek a modern lányokat olyan sikeresekké, olyan bájosakká teszi, nem is igyekeztem azokat elsajátítani, ügyetlen, esetlen voltam közöttük azt éreztem, gondolkozásomódunk nagyon nagyon eltérő, azért határozottam el képezdémbe járni. Hogy áldom most e pillanatot mint örülök e jó gondolatnak! Pedig mennyit szenvedtem érte anyámtól, ki olyannak akart látni, aminő a többi leány, a ki valósággal szerencsétlenség érezte magát különczködéseim miatt. Ne ítéljen el, barátom őszinteségemért, de higgye el nagyon jól esik olyan előtt kiönteni szívünket, aki megért bennünket, aki nem magyarázza félre szavainkat. Onbőz nagyobb bizalmat érzek, mint bárki máséhoz és ép úgy tekintem, mintha barátném volna. Tudja sokért sokért nem adom, ha érvelni tudnék, hogy meggyőzhessenem azokat, a kik azt állítják, hogy férfi és nő között barátság nem létezik. A mi viszonyunk fényes bizonyíték volna ez állítás megdöntésére. Azt írja k. barátom, mikép fájdalommal nélkülözöm bizonyára a fényt és jólétet, amit elvesztettem. Nem higgye el, nem nélkülözöm fájdalommal nagyon elvesztét. A pénz nekem soh' sem okozott örömet, annak értékét hát nem is becsültem. Tudja mi fájt legjobban, mi keserített el végtelenül; az emberek viselkedése.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A király megbizta a bánt a kabinet-alakítással.

Bécs, június 25. (Saját tud. távirata.) Gróf *Khuen-Hédervary* horvát bán ma reggel Bécsbe érkezett és a Sacher-szállóban szállt meg. Már 8 órakor reggel fogadta *Bechtolsheim* lovassági tábornokot és báró *Fejervary* Géza honvédelmi minisztert, kik együttesen jelentkeztek nála.

Kilencz órára a Burgba hajtattott, hol a király azonnal fogadta. A kihallgatás egy óráig tartott, mely idő alatt a bán budapesti kiküldetésének minden részletről beszámolt. Végül ő Felsege megbizta a bánt, hogy alakítsa meg az új magyar kormányt.

A kihallgatás után a designált magyar miniszterelnök meglátogatta *Szechenyi* minisztert, *Kállay* közös pénzügyminisztert és *Körber* osztrák miniszterelnököt.

A 11 órára kitüzött általános kihallgatások után ő Felsege külön kihallgatáson újból fogadta gróf *Khuen-Héderváryt* és vele együtt báró *Fejérváry Gézát*. A bán ezuttal előlegesen be fogja jelenteni mindazok neveit, a kiket a kabinetbe való belépésre felszólítani szándékozik.

A bán egy óránál tovább volt a kabinetirodában, ahol nyilván az új miniszterek kinevezési okmányát készítették elő. A bán ma délután 3 órakor Budapestre utazik és még a hét folyamán visszajön Bécsbe a kinevezendő új miniszterekkel együtt, hogy őket a királynak bemutassa és velük együtt az esküt letegye.

Fejérváry br. lemondása.

Bécs, június 25. (Saját tud. távir.) A bán és *Fejérváry* br. fél 2 óráig kihallgatáson voltak a királynál. *Fejérváry* a kihallgatásról jövet a magyar miniszterelnökség palotájába hajtattott. Itt egy újságíróknak kijelentette, hogy *visszavonhatatlanul lemondott* s noha lemondása a király előtt még mérlegelés tárgyát képezi, *nincs mód a jelen viszonyok között*, hogy ötlet maradásra bírják.

A bán és *Fejérváry* este visszautazott *Budapestre*. A pályaudvaron az ó-szabadelvűek várták *Fejérváryt* s nagy óvációval fogadták. A bánt feltűnően mellőzték. *Fejérváry* a Perronon is ismételte elhatározását, mire a bán megjegyezte, hogy nevetséges. *Fejérváry* nyíltan kifejezte a bán ellen felháborodását. Az ó-szabadelvűek magatartására az ad okot, hogy a bán a 48-okkal egyezkedett s a volt nemzeti pártiakat is szándékozik a kabinetbe bevonni.

Osztrákok a bán ellen.

Bécs, június 25. (Saját tud. távir.) A bécsi lapok megdöbbenéssel és vad gyűlölettel írják *Héderváry* gróf politikájáról. Többek között egyik így ír:

Jellasics utóda ott kunyorál Kossuth Lajos fia előtt kegyelmet, a mi azt jelenti, hogy Kossuth fiától jügg már a monarchia sorsa.

Altalában az osztrák és az ó-szabadelvű hangulat teljesen a bán ellen fordult.

Keleti hírek.

Konstantinápoly, jun. 25. A kirkilissai helyőrséget — drinápolyi vilajet — megerősítették egy zászlóaljjal, mert a komité-bandák állítólag ostromot terveznek a város ellen. Ugyanezen okból fegyverrel látták el a környékbeli falvak mohamedán lakosságát.

Kairó, jun. 20. Yemenből érkezett jelentések szerint a saadai sejk, a ki a próféta

utódjának mondja magát, nyíltan megkezdte az ellenségeskedést a török csapatokkal.

Konstantinápoly, jun. 25. A Hatiból, Brudából Montenegróba menekült albán családok a kiknek a szultán megkegyelmezett és megengedte, hogy visszatérjenek, visszatértük-kor le kellett volna tenniük a hűség esküt a tüzi-kajmakámnál. Ezt az albánok nem tették meg, miért is felelősségre fogják őket vonni. (M. T. I.)

A függetlenségek kiáltványa.

Budapest, június 25. (Saját tud. táv.) A függetlenségi párt ma este értekezletet tartott, hogy megbeszéljék a nemzethez intézendő kiáltvány tartalmát. Ejjélig még nincs megszövegezve a kiáltvány, de reggelre már ki lesz nyomtatva. Előadják a proklamációban a katonai javaslatok elleni küzdelmet és a párt diadalát s ígéretet tesznek, hogy a jövőben a legmervebb ellenállást fejtik ki a katonai javaslatokkal szemben s még a törvényes ujonczjutalékkal szemben is ha a nemzeti engedményeket teljesíteni vonakodnak.

Khina és Amerika.

Washington, június 25. Félhivatalosan az hírlők, hogy az Egyesült-Államok és Japán elutasítják Khinának azon ajánlatait, a melyeknek célja kereskedelmi szerződést kötni és a szerződések ama részét, mely manduriai kikötők alkotására vonatkozik, addig függőben hagyni, míg azt a kereskedelemnek szükségletei a jövőben meg nem követelik. A tárgyalások kritikus állapotba kerültek s addig nem lesznek megoldhatók, míg nem találnak módot arra, miként tudna Amerika és Japán Kinára nyomást gyakorolni. (M. T. I.)

Péter király esküje.

Zimony, június 25. (Saj. tud. táv.) A Skupstina díszes termében Péter király az egybegyűlt főurak előtt a metropolitával jelent meg. A trón lépcsőjén harsány hangon mondta:

— Isten segítsen testvérek.

A felkenési szertartás után érczes, erős hangon mondta el a király az esküt. Az eskütétel után a katonaság esküdt fel a királynak.

A szerb nemzeti ünnepek magyarázata.

Zimony, június 25. Téves a lapoknak a szerb kormány által az új nemzeti ünnepnapokra vonatkozó jelentése. Ezen ünnepnapok tényleg június 11. és 12-ére esnek, de nem a királyi pár meggyilkolásáért, hanem Péter király visszatérte és feleltetése emlékére ünneplik. Szerb időszámítás szerint június 11-ike tegnap, és ma 12-ike van. (M. T. I.)

Khina-japáni bonyodalom.

Jokohama, jun. 25. A császár tegnap tanácskozott a vezető államférfiakkal. Ma délelőtt a miniszterelnök lakásán újabb tanácskozás lesz, a melyen meg fognak egyezni az eddigi egyetlen államférfiak. Azt hiszik, hogy Ito marquis és Innonye kisebbségben maradnak. Szjölből jelentik, hogy Japán képviselője a koreai kormányhoz jegyzéket intézett, melyben a fölött való sajnálkozását kifejez, hogy a kormány nem küzd amaz ellenségeskedések ellen, melyek a japán bank jegyeinek forgalmával szemben, melyeket a kormány azelőtt

elismert, mutatkoznak. Japán képviselője azon esetre, ha ezen visszás állapotok meg nem szűnnének, kártérítési igény támasztását helyezte kilátásba. (M. T. I.)

A szabadkőműves kamarából.

Páris, június 25. Nacionalista részről azt állítják, hogy a francia járadék mai esése kamara-körökben feltűnést keltett, mert azt a szekularizált szerzetesekről szóló törvényjavaslat elfogadására igyekeznek visszavezetni. Cochín Dénes konzervatív képviselő holnapra interpellációt jelentett be, amelynek tárgya: a kongregáció kérdésben kiadott sárgakönyvben állítólag előforduló ellentmondások. (M. T. I.)

A kedive Londonban.

London, június 25. A kedive tegnap este ideérkezett. A pályaudvaron a király képviselője, valamint Lansdowne marquis külügyminiszter fogadták. (M. T. I.)

S z t r á j k.

Krisztília, június 25. A dunderlandt-hali vasut építésével megbízott angol társaság mintegy 1500 munkása sztrájkol és munkabérfelemelést kíván. (M. T. I.)

M a r o k k ó.

London, jun. 25. A Morningpost jelent Tangerből: A szultán csapatai El Menebbi hadügyminiszter vezetése alatt Tazza mellett súlyos vereséget szenvedtek. A veszteséget 300 főre becsülik. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Határidők.

Budapest, június 25.	
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

Budapest, június 25.	
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. június 25-én.	
Magyar aranyjáradék $\frac{4}{100}$	120.50
Magyar koronajáradék	91.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban $\frac{4}{100}$	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben $2\frac{1}{2}\%$	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény $\frac{4}{100}$	98.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	198.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	156.—
Osztrák járadék papírban	100.—
Osztrák járadék papírban	99.80
Osztrák járadék aranyban	120.75
Osztrák korona járadék	100.75
Osztrák államsorsjegyek	153.—
Osztrák magyar bank részvény	16.80
Magyar hitelbankrészvény	782.25
Osztrák hitelintézet részvény	671.50
Páti vista	95.25
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.85
Londoni vista	289.45
20 márkás arany	23.45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Városi és vidéki telefon 251. sz.

Előpataki gyógyviz.

Főraktár: Bihar-, Békés- és Szilágy-megye részére:

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor- és déligyümölcs-üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
a Széchenyi szállodával szemben.

Az „Előpataki Gyógyviz” kitűnő sikerrel használtatik

1. A gyomor és belek idült hurutjainál gyomorgöres, gyomorégésben, a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélzsabában, hányásoknál.
2. Altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben s az ezzel járó rásztkór s kedélykór szokásos székrekedéseinél.
3. Máj- és lépdegánatokban, az epe kivetető csöveinek hurutos bántalmainál, sárgaságban, epekővekben, a pozsgerj és váltólázakból származott lépdegánoknál.
4. Fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hőszámvároknál, a görvélykór torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál.
5. A vesék és húgyhólyag hurutos bántalmamál, a kezdődő húgykő és fővénylerakódás eseteiben kitűnő hűgysavoldó.
6. Améh idült tömüléseinél, dagainál, fehér folyás s rendetlen havadzásnál.
7. A nemi részek gyengeségeiben.
8. Angolkórban egyáltalában gyermekeknel szervezet ép és erős kifejlődését vas-és mész-tartalmánál fogva meglepően elősegíti.

Az előpataki ásványvizet nemcsak a betegek használják, egészséges embereknek is üdítő itallal szolgál s különösen borral vegyítve a háztartásnál általános használatban van. Ez idő szerint évente 1.000.000 palackon felül küldetik szét bel- és külföldre.

Kapható: minden jelesebb fűszerkereskedés- és vendéglőben.

AZ ELŐPATAKI GYÓGYFORRÁSOK KEZELŐSÉGE.

KÉRKŐ, BORDÓI POR ÉS KÉNPOR.

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.
Értekezhetni lehet a Nagyváradi Takarékpénztárnál. 307.

Hirdetmény.

A m. kir. nagyváradi honvéd hadapródiskolában folyó évi július hó 9-én megtartandó záróünnepély alkalmával — körülbelől 800 egyén látandó el étellel, itallal, — melyre ezennel pályázat hirdettetik.

Bővebb felvilágosítás a hadapródiskola gazdaságkezelő tisztjétől nyerhető napokint délelőtt 10—12 és d. u. 4—6 óra között.

330. *Iskolaparancsnokság*

Első nagyváradi gyári festékraktár!

Telefon 441.

GALLOVITS I.

Telefon 441

NAGYVÁRAD, Nagy-Teleky-utca 532. sz.,
saját ház.

Legolcsóbb festékáru bevásárlási forrás.

Ajánl

száraz és olajbatört festékeket,

firnisz, butor és kocsilackot.
Bronzok, szobafestő és mázoló ecsetek és meszelők
nagy raktára. 272

Különösen nagy raktár **szoba-padló lackokban.**

A legújabb találmányu **LINOLEUM padló-fénymázt** van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmébe ajánlani, mely igen gyors száradásánál, fényességénél és tartosságánál fogva minden más padló-lackot fölülmul.

☞ Szabott árak! ☞

TELEFON: 477.

☞ Szabott árak! ☞

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

elektromos gyár

Nagyváradi építésvezetőség.

Gyárak:

==== BUDAPEST. ====
==== LEOBERSDORF. ====
==== RATIBOR. ====

Iroda

NAGYVÁRAD,

Kossuth Lajos-u. 4., 1. em. (Mezey-ház.)

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánljadusan felszerelt mintaraktárát:

elektromos világító csillárok
asztali lámpák

valamennyi stýlusban, elegáns és kiválóan szolid kivitelben,

ivlámpákat,

villamos főzőedényeket, vasalók, hajsütővasak, és szivargyújtók, ventilatorokat

és mindennemű ipari czélokra alkalmas

elektromotorokat.

Meglevő légszesz és petroleum csillárok csinos és olcsó átalakítása. Házak, lakások, üzletek stb. elektromos világítási és erőátviteli berendezéseket jótállás mellett jutányosan elvállal és ezek szerelését szakszerűen képzett szerelőkkel végezteti.

Költségvetéseket és felvételeket díjmentesen eszközöl.

Felvilágosítással szívesen szolgál helybeli irodájában.

318

☞ Szabott árak! ☞

TELEFON: 477.

☞ Szabott árak! ☞

Árverési hirdetés.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán 1903. évi július hó 2-ik napján d. e. 10 órakor az alább jelzett ingatlan eladása és bérletek biztosítása céljából árverést tartok:

I. Eladás alá kerülő ingatlan:

A város tulajdonát képező a Városli-gethez vezető ut és Lakatos-utcza sarkán levő mintegy 319.37 négyzetmétert tevő pusztá telek, kikiáltási ár 3193 korona, bánatpénz 319 korona.

II. Bérletek:

1. A város tulajdonát képező Fekete Sas szálloda épületnek a Szt László-térre néző földszinti részében levő s jelenleg Kalenda János által bérelt 5. sz. bolt;

Bérleti idő: 1903. évi november 1-től 1909 október hó 31-ik napjáig terjedő 6 év, kikiáltási ár 2000 korona, bánatpénz 500 korona.

2. A Zöldfa szálloda épületben levő 7. sz. bolt, bérleti idő 1903 november 1-től 1906 október hó 31. napjáig terjedő három év, kikiáltási ár 1100 korona, bánatpénz 275 korona.

3. Az újvárosi Füzesen levő 14. sz. faterlep bérlete, a bérlet kezdődik 1903 augusztus hó 1-én s tart 1907 december 31-ig, kikiáltási ár 122 korona, bánatpénz 31.5 korona.

Árlejtők, illetve árverelők kötelesek az árverés idejéig a megállapított bánatpénzt az árverelő küldöttség elnökének kezéhez készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, vagy zárt ajánlatukhoz csatolni.

Azon körülmény, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri s elfogadja, a zárt ajánlatokban kifejezendő.

Ugy az eladó ingatlanra, mint bérletekre vonatkozó árverési feltételek a város jogügyi és gazdasági ügyosztályában a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők.

Arlejtőt és árverelőt tett ajánlata azonnal, Nagyvárad városát azonban csak a törvényhatósági bizottság jogerős jóváhagyása után kötelezi.

Nagyváradon, 1903 június 23-án.

Komlóssy József,
tanácsnok, mint az árverelő küldöttség elnöke.

Meghívás.

A Biharmegyei Kereskedelmi, Ipar-és Terménytelbank 1903. évi június hó 27. napján délután 3 órakor saját üzleti helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére

a részvényeseit meghívja.

A közgyűlés tárgya:

Elhalálozás folytán egy igazgatósági tagnak az esetleg egy felügyelő bizottsági tagnak választása.

Nagyvárad, 1903. évi június 9 én.

Az igazgatóság.

Azon t. részvényesek kik a közgyűlésen részt venni kívánnak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 1. §-a értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg 1 hónappal nevékre irt részvényeiket le nem járt szelvényekkel legkésőbb a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a bank pénztáránál letenni sziveskedjenek.

230

„Nagyváradai hitelbank részvénytársaság“ működését Kossuth Lajos utca 10. sz. a. megkezdte.

Üzletköre:

Betétek kamatozás végetti elfogadása könyvecskékre és folyó számlára, mely előbbi után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámítolása.

Előlegek értékpapirokra és áru-készletre.

Jelzálogkölcson nyújtása házakra és földekre.

Értékpapírok vétele és eladása.

Szelvények és kisorsolt értékpapírok beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5-ig.

Az Igazgatóság.

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 296

Nagyvárad, Zöldfa utca elején.

Fontos az érdekelteknek tudni,

hogy míg egyéb fajta keserűvizekből egy egész pohárral szükségeltetik,

addig hathatós már fél pohár

IGMÁNDI

KESERŰ-VIZ.

Mint kitűnő étvágyat hozó természetes gyomortisztító és hashajtó. Amellett könnyen bevehető, mert ize nem émelygős, sós hanem kellemes keserű.

Kapható mindenütt, úgy a forrástulajdonos:

SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél KOMÁROMBAN,

Minőségileg [kéretik össze nem téveszteni más olcsóbb fajta keserűvizekkel s beszerzésnél határozottan SCHMIDTHAUER-féle Igmándi viz kérendő.

Kapható helyben minden gyógyszerár és fűszerkereskedésben, 238

— Export Amerika és Angolországba. —

Telefon 418.

Kerületi képviselő: **Biró József.**

Telefon 418.

Első nagyváradai zálogház.

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA, a „Sas szálloda“ kapujával szemben.

Pénzkölcsön 8°-ra.

Értékpapirokra és sorsjegyekre 8°-ra a legmagasabb előleget ad.

Már zálogban levő sorsjegyeket, vagy értékpapirokat kiváltunk és olcsóbb kamatra magasabb kölcsönt adunk és kívánatra napi árfolyamban azokat meg is vesszük.

Mindennemű ékszerekre, ipari és árucikkre a legkisebb összegtől a legmagasabbig legszolidabb feltételek mellett nyújt kölcsönt.

Visszafizetéseket a legkisebb részlettörlesztések mellett elfogadjuk; ugyszintén vidéki megbízásokat is elfogadjuk s azokat pontosan elintézzük.

Értékpapírok, sorsjegyek és ékszerek nagy tételeinél a legmesszebb menő kedvezmény biztosítottatik.

Mindennemű ékszerek, arany láncok, arany órák, (különlegességek) gyűrtük s az ékszer szakba vágó mindenféle cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Diskrét kölcsön ügyletek elintézésére a kapu alatti külön bejáratnál külön terem áll rendelkezésre.

273.

Tisztelettel:

ELSŐ NAGYVÁRADAI ZÁLOGHÁZ TULAJDONOSA:

KLEIN M. és FIA,

Nagyvárad, Kossuth-utca, „Sas szálloda“ kapujával szemben, földszinti helyiség.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.